

Studiebesök i Grekland och på Cypern 1-5 oktober 2012

Genomfört av ENIC-NARIC-kontoren i Sverige och Finland

Rapport om de grekiska och cypriotiska utbildningssystem med tyngdpunkt på högre utbildningen. I rapporten avhandlas bland annat frågor om universitetsstatus, antagning till högre utbildning, utbildningsnivåer, reglerade yrken och ackreditering av universitet. De intervjuade var folk vid NARIC-ENIC kontor samt representanter från universitet och högskolor i respektive land.

BAKGRUND	5
ALLMÄNT OM GREKLAND, ANSTÄLLNINGSSYSTEM MED MERA	6
ENIC-NARIC-KONTORET	7
DET GREKISKA HÖGRE UTBILDNINGSSYSTEMET	7
T.E.I (TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTION)	8
FÖLJANDE EXAMINA FINNS I GREKLAND:	8
ANTAGNING	9
LÄRARUTBILDNING I GREKLAND	10
<i>Prof. Tselfes signerade graf över lärarutbildningar i Grekland</i>	10
REGLERADE YRKEN	11
ACKREDITERING OCH KVALITETSSÄKRING	12
AVGIFTER:	13
<i>Kontorets erkännandeverksamhet</i>	14
CYPERN	16
SVENSKA AMBASSADEN I NICOSIA	16
NORRA CYPERN	18
NORD CYPRIOTISKA UNIVERSITETENS ERKÄNNANDESTATUS	18
LÄROSÄTENAS RELATION TILL TURKISKA COUNCIL OF HIGHER EDUCATION - YÖK	19
NEAR EAST UNIVERSITY, NEU	20
MÖTE MED NEU	21
ANTAGNING	23
TILLGODORÄKNANDE OCH STIPENDIER	23
NEU:S EXAMINA OCH AVGIFTER	24
<i>All undervisning är avgiftsbelagd, och man betalar per år. Här är några exempel:</i>	24
YÖDAK (HIGHER EDUCATION PLANNING, EVALUATION, ACCREDITATION AND COORDINATION COUNCIL	25
<i>Följande kriterier ska vara uppfyllda för en ackreditering:</i>	25
SÖDRA CYPERN	27
KYSATS (CYPRUS COUNCIL FOR THE RECOGNITION OF HIGHER EDUCATION QUALIFICATIONS)	27
<i>Kontoret</i>	27
DEN HÖGRE UTBILDNINGEN	28
<i>Public Universities</i>	29
<i>Private Universities</i>	29
REGLERADE YRKEN	30
<i>Lärarutbildning</i>	30
<i>Länkar till Cypern (södra delen)</i>	30
<i>Regulated Professions</i>	30

LÄNKAR TILL CYPERN (NORRA DELEN)	31
BILAGA UR NORRA CYPERS DIPLOMA SUPPLEMENT	31
YODAK	31

pa

Foto MJ

Högskoleverket, Luntmakargatan 13 • Box 7851, 103 99 Stockholm
Tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Producerad av Högskoleverket 2012
Innehåll: Högskoleverket, Avdelning för bedömning av utländsk utbildning,
Arsalan Andreas och Jönsson Malin

Bakgrund

Efter att i flera år försökt få till ett studiebesök hos våra kollegor i framförallt Grekland, lyckades vi under våren äntligen få kontakt med och en positiv respons från Bessy-Vasiliki Athanasopoulou, på det grekiska ENIC-NARIC-kontoret i Aten. Det beslutades att vi skulle åka dit i början av oktober. Vi passade då även på att ta kontakt med våra cypriotiska kollegor, för att under samma vecka besöka dem. Studiebesöken genomfördes av Andreas Arsalan och Malin Jönsson. Då ENIC-NARIC i Finland hörde talas om detta, deltog även Sinikka Tamminen från det finska kontoret vid studiebesöket i Grekland, medan besöket på Cypern genomfördes av Andreas och Malin.

Allmänt om Grekland, anställningssystem med mera

Republiken Greklands officiella namn är Elliniki Dimokratia, och landet har en folkmängd på 11,3 miljoner invånare. Huvudstad är Aten och det officiella språket nygrekiska Majoriteten av befolkningen är grekisk-ortodox (97 %). Arbetslösheten är mycket hög - 23,1% i maj 2012, och budgetunderskott samt statsskuld likaså.

Grekland, som många andra länder, står inför en större demografisk förändring, då 40-talisterna nu går i pension. De vi träffade på lärarhögskolan, berättade, halvt på skämt, halvt på allvar, att staten numera ersätter motsvarande ”tio lärartjänster med en”, till stor del beroende på den ekonomiska krisen och krav på effektivisering inom den offentliga sektorn. Detta får naturligtvis stora konsekvenser i verksamheten.

Det är stor skillnad på att arbeta i statlig eller privat sektor. Fram tills nu har den statliga sektorn varit mer åtråvärd, då den har borgat för trygghet och livslång anställning samt fast pension. Då du söker arbete i den statliga sektorn fyller du i en ansökan med önskat sektorsområde efter det att du har klarat av din utbildning. Därefter förs du upp på en nationell lista, varpå regeringen går ut med de antal lediga tjänster som finns inom branschen, och du tilldelas en första anställning. Det går alltså inte att själv påverka vilken myndighet, vilket specifik tjänst eller vilken ort du inledningsvis hamnar på. Bessy nämnde yrket lärare som ett exempel, där man, på grund av köbildning i listorna (vilket vi tolkar som en överdimensionering av antalet studieplatser) kan få vänta 10-20 år innan man tilldelas sin första anställning. Trots detta är läraryrket eftertraktat i Grekland. Många lärare har vid det laget redan lämnat sektorn för ett annat yrke. För att få företräde, kan man framföra som merit att man är gift och har egna barn. Detta kan underlätta för att tidigare kunna börja inom sitt yrkesområde samt för att välja ort. Fram till nu har det gällt för statlig tjänst, att du har haft rätt att gå i pension efter minst 25 år tjänstgöring inom samma yrke. Teoretiskt gäller det än, men idag kräver fler yrken akademisk utbildning, vilket innebär minst fyra års studier. Därpå ska man väljas från listan till ett yrke. Då många påbörjat och arbetat inom ett annat yrkesområde innan de kan bli aktuella för ett yrke inom sitt utbildningsfält, får detta till följd att de går i pension i ”traditionell ålder” (för nuvarande 65 år i Grekland, men förslag finns i dagsläget på att höja pensionsåldern till 67 år).

ENIC-NARIC-kontoret

Måndag morgon klockan 9 möttes vi upp i hotellobbyn av Ms. Bessy-Vasiliki Athanasopoulou, informationschef för det grekiska kontoret. Vi tog en tio-minuterspromenad till kontoret, centralt beläget i Aten. På kontoret inledes besöket med ett förmiddagspass tillsammans med Bessy-Vasiliki Athanasopoulou och professor Dimitris Tseles, en av två Vice Presidents för Advisory Board. Prof. Tseles ansvarar för T.E.I-utbildningarna i Grekland. Den andra Vice President på kontoret, som vi inte träffade vid detta tillfälle, är professor Stelios Katranidis, katranid@nom.gr (Malin träffade däremot honom på ENIC-NARIC-konferensen i Warszawa 2011), och han ansvarar för universitetsutbildningarna.

Det arbetar cirka 30 personer på kontoret, varav 15 personer arbetar med akademiskt erkännande. Resten arbetar med ekonomisk administration och information med mera. En del av de anställda är volontärer på ett till sex månader, ett system som finns inom den statliga sektorn, då man efter tio år inom sin sektor blir förflyttad till ett annat område, för att på så vis utveckla sig själv och skapa en viss rotation. Det kan finnas positiva sidor av detta, men för arbetsplatsen i fråga kan en negativ konsekvens bli att det uppstår en konstant form av "brain drain", där fast personal får lägga ner arbetstid på kontinuerlig upplärning.

Kontoret är beläget på fyra våningsplan. På första våningen finns en större reception, med väntrum och mindre bord för ifyllande av blanketter samt möten med "informatörer" som svarar på frågor och är behjälpliga med att fylla i ansökningsblanketten. Den sökande måste personligen komma till kontoret och lämna sin ansökan, och det sker en form av identifiering. Det finns tre olika blanketter, en för varje utbildningscykel. Kontoret är avgiftsfinansierat, och ansökan behandlas inte förrän avgiften är betald, vilket innebär att det finns ett antal ansökningsmappar som ligger "ad acta", för den möjlighet att sökande tar ny kontakt och betalar avgiften.

Det grekiska högre utbildningssystemet

I detta kapitel görs ingen heltäckande genomgång av det grekiska utbildningssystemet. För en mer utförlig beskrivning hänvisas till Greklands landmanual, vilken uppdateras med den kompletterande information vi fick vid studiebesöket.

Vad gäller förutbildning, så ingår numera engelska som obligatoriskt ämne från årskurs 1, tidigare började du först läsa engelska i årskurs 3. Detta till trots, så väljer många (av de som har ekonomisk möjlighet) att ta privatlektioner i

engelska utanför skolan, på grund av den hårda konkurrensen för att bli antagen till högre utbildning.

T.E.I (technological educational institution)

T.E.I. bedriver utbildningar inom framförallt tillämpad vetenskap inom det sociala område, vård- och hälsa samt teknik. Det är först i början av 2000-talet som T.E.I. uppgraderades till att ingå i den högre utbildningssektorn, och de blev då 3½-4-åriga universitetsutbildningar. En del av dessa ämnen kan även läsas vid universitet, men har då en mer teoretisk inriktning. T.E.I. har sedan tre till fyra år tillbaka rätt att bedriva utbildning på mastersnivå, dock inte på doktorsnivå. Enligt en några år gammal undersökning har 90 % av de som avslutat en T.E.I.-utbildning arbete inom ett halvår, de allra flesta inom sin bransch. I dagsläget är samma siffra ca 70 %.

Följande examina finns i Grekland:

Ptychio – grundutbildning, 4 år

Ptychio – yrkesutbildning 5 år, innehåller oftast examensarbete

Ptychio TEI – yrkesutbildning på grundnivå, 3½-4 år, varav sista terminen alltid ägnas åt praktik och ett examensarbete

Diplomatos – teknisk utbildning, 5 år

Metaptychiako Eidikefis – påbyggnadsutbildning, 1-2 år

Didaktoria Diploma – motsvarande en doktorsexamen, minst 3 år

Då Grekland inte har implementerat Bolognareformen, går det inte rakt av att inplacera de olika utbildningarna i liknande cykler.

Inom de konstnärliga ämnesområdena och polisväsendet genomförs utbildning vid så kallade Higher Level Training Institutes. Antagning sker genom inträdesprov och tidigare, då T.E.I. inte tillhörde den högre utbildningssektorn, kunde dessa utbildningar jämföras med en T.E.I.-utbildning. Så är dock inte fallet nu, så dessa utbildningar tillhör alltså inte den högre utbildningssektorn. Kuriosa är att de ofta ger behörighet för mastersstudier utomlands, dock inte i Grekland.

En grundutbildning består vanligtvis av 44 kurser, varav 22 är obligatoriska och 22 är valbara. Kursutvärdering genomförs varje år. Syftet med utbildningarna är mycket tydlig från dag ett, och det ingår inga obligatoriska generella kurser (liberal arts). I en traditionell utbildning i matematik exempelvis läser du matematiska kurser till 60-70%. De allra flesta utbildningsprogrammen inkluderar ett examensarbete, framförallt de tekniska utbildningarna, där examensarbetet ska motsvara minst en sjättedel av den nominella utbildningstiden. För

övriga utbildningar omfattar examensarbetet mellan 10-15 högskolepoäng. I vissa utbildningsprogram krävs inte ett examensarbete, utan istället genomförs ett projektarbete.

Efter avslutad examen utfärdas ett diplom, som dock är belagt med avgift för att få ut. Om man väljer att hämta ut sitt diplom, ramas det oftast in och hängs upp hemma eller kontoret. Det absolut vanligaste dokumentet att använda sig av vid uppvisande av sin utbildning, blir då istället ett intyg, kallat Apodeiktiko eller Pistopoitiko, undertecknat av institutionssekreteraren, rektor eller motsvarande. De är nästan alltid verifierade av en grekisk advokat, något de som vänder sig till det grekiska kontoret, blir uppmanade att göra. Detta stämmer alltså väl överens med de dokument vi ser i de grekiska ansökningshandlingarna!

Antagning

Antagning till högre studier i Grekland skiljer sig åt från det svenska systemet. Då du är klar med din gymnasieutbildning och har klarat av det nationella antagningsprovet, så förs du upp på en statlig lista. Utefter det resultat du har, får du sedan hem ett brev som anger var och till vilka program du har möjlighet att bli antagen. Det är först då som du väljer studieprogram och studieort.

Antagningskrav till universitetet är som sagt dels avklarat gymnasium, dels nationella inträdesprov. Konkurrensen för att bli antagen är mycket hård, cirka 60-70% tar sig in (vilket då inte med nödvändighet innebär att man tar sig in på det man skulle vara intresserad av att läsa). Möjlighet finns att göra om inträdesprovet hur många gånger som helst. Som exempel så krävs 19.5 poäng av 20 för att bli antagen till läkarutbildning, och 17 poäng av 20 till lärarutbildning. Det finns olika kvotgrupper att söka i, exempelvis greker bosatta utomlands, sökande med ensamstående mamma, sökade med flera syskon och utländska studenter med flera. Undantag är antagning till Open university där du ska ha fyllt 24 år för att ansöka, och antagningen sker genom ett statligt lotteri.

Sedan 1979 så är all antagning för fortsatta studier med utländsk grundutbildningsexamen centraliserad, ett tungrovt system, vilket de vi träffade hoppades på skulle förändras.

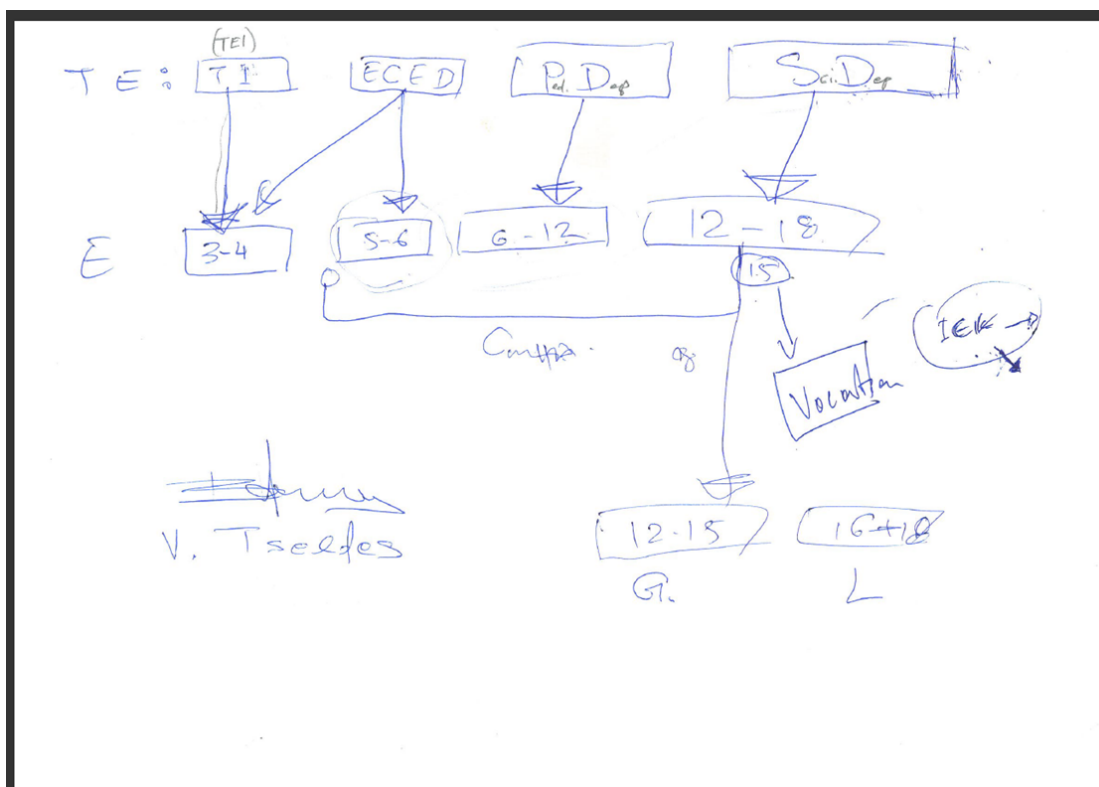
Det var tidigare möjligt att söka till forskarstudier direkt efter Ptychio. Detta möjliggjordes genom att man i princip läste ett extra år på forskarnivå, och Metaptychio blev därmed mer eller mindre inbakat i doktorsutbildningen. Detta är rent teoretiskt möjligt även idag, men ovanligt.

Läroarutbildning i Grekland

På Athens universitet (UoA) träffade vi professor Vasilis Tselfes, President for Early Childhood Education, och professor Athina Zoniou-Sideri, ansvarig för specialpedagogisk utbildning.

På 60-talet fanns läroarutbildning som valbar inriktning inom T.E.I., vilka då inte betraktades som utbildningar på högskolenivå. Cirka ett år av utbildningen ägnades specifikt åt PPU med anknytning till det aktuella ämnet. Utvecklingen gick därefter från en två- till tre- och slutligen fyra-årig läroarutbildning. All läroarutbildning sker på universitet sedan 1985, vid Faculty of Education. T.E.I. har dock fortfarande vissa läroarutbildning för undervisning i klasserna 1-3.

Prof. Tselfes signerade graf över läroarutbildningar i Grekland

- T.E.I: förskola (3½ år). Du har även rätt att arbeta på denna nivå om du har gått ett tvåårigt postsecondary vocational educational program på I.E.K. (det finns för närvarande 100 statliga och 50 privata I.E.K.-skolor).

- ECE (Early Childhood Education): undervisning för fem- till sexåringar. Dessa lärare har även rätt att undervisa på förskolenivå. Lärarna studerar IT.
- Lärarhögskola: undervisning för sex- till tolvåringar. Dessa lärare studerar även främmande språk och IT.
- Ämnesspecifik universitetsutbildning: 12-18 år. Om du här väljer att studera språk, idrott och IT, får du sedan även rätt att undervisa 6-12-åringar. Man har även rätt att undervisa på postsecondary level. Det är först på senare år som man numera läser pedagogiska kurser inom denna nivå, tidigare krävdes det inte alls.

Läraryrket är inte reglerat, och arbetsmarknaden finns framförallt inom statlig sektor (se tidigare beskrivning för anställningsförhållanden). Om du inte klarar inträdesprovet för att placeras i lista för statlig tjänst, kan du vända dig till den privata sektorn. Det är hitintills inte lika hög status att arbeta i den, och de privata skolorna har ingen som helst statlig finansiering, utan de finansieras helt av studieavgifter. Inom den statliga sektorn så efterfrågas det cirka 100 lärare per år. När (eller om) du har fått din utposteringsplats, måste du stanna där i minst ett år, undantag kan dock ske enligt vissa socioekonomiska kvotgrupper (om du är gravid eller har barn, är änka eller dylikt), vilket gör att du då kan påverka anställningsort. Lönen för lärare är densamma, oavsett i vilka årskurser du undervisar.

Specialpedagoger har oftast en grundutbildning i botten, påbyggd med master/postgraduate level i specialpedagogik (finns som egen fakultet på UoA). Specialpedagoger hamnar på en "speciallista" för statlig tjänst, och kan då emellanåt gå före en person med vanlig lärarutbildning på grundnivå för anställning som lärare. Teckenspråk sorterar under specialpedagogik.

ECE på UoA tar in cirka 240 studenter/år på sin utbildning. Som vi uppfattade det inbegriper utbildningen pedagogisk praktik de tre sista läsåren; år två observationspraktik, år tre och fyra upplägg och genomförande av egna kurser. År fyra blir du tilldelad en handledare (varje handledare ansvarar för cirka 30 studenter), som ansvarar för ett specifikt ämnesområde, exempelvis NO, som studeras under hösten, samt väljer ut den skola som studenten ska göra sin praktik på under våren. Praktiken är då forskningsorienterad och relaterar till examensarbetet.

Reglerade yrken

Arbete inom valt yrkesområde styrs av EG:s Directive 2005/36/EC och Directive 89/48/EEG.

Contact Point: Ms Athina Plessa-Papadaki, Director

Ministry of National Education and Religious Affairs, Directorate for European Union Affairs

37, Andrea Papandreou Street, 151 80 Αθήνα / Athens

Tel: +30 210 34 43631, E-mail: eudir@ypepth.gr, website: www.ypepth.gr.

Om man söker på Grekland i EU:s Database over Regulated Professions, får man upp 168 olika yrkeskategorier (Sverige 85, varav 44 kategorier för såväl Grekland som Sverige är läkare/tandläkare med specialistkompetens). Vår tolkning är att ett stort antal yrken är reglerade i den meningen, att du måste ansöka om "the professional right to work in your sector" för nästan alla akademiska yrken. Det finns behöriga myndigheter inom ett antal yrkesområden, såsom exempelvis arkitekt och ingenjör. Det finns en "Bar Association" för jurister, och det krävs praktik innan du kan få din behörighet, dock verkar inte yrket i sig vara reglerat. Kontoret har dock problem med akademiskt erkännande för de som har en utländsk juristexamen. Hitintills har behörighet som läkare och tandläkare bedömts på regional nivå, men det kommer nu att överföras till "the Medical Association". Utbildning till socialarbetare eller socionom sker vid T.E.I.(tekniska utbildningsinstitut) och är reglerat, men ämnena som sådana finns även vid traditionella universitet (men är då av mer teoretisk och forskningsinriktad art).

Studiebesök på DOATAP Hellenic National Academic Recognition and Information Center.

Vid besöket i Aten träffade vi följande personer:

- Ms Bessy-Vasiliki Athanasopoulou, informationschef för det grekiska Enic-Naric kontoret
- Prof. Dimitris Tseles, en av två Vice Presidents för Advisory Board för kontoret
- Prof. Vasilis Tselfes, President of Early Childhood Education, University of Athens, och
- Prof. Athina Zoniou-Sideri, Special Pedagogics, University of Athens
asideri@ecd.uoa.gr

Akreditering och kvalitetssäkring

Lärosätesackreditering gäller för fem till sju år. Det finns en central organisation för NQA (National Qualification Assurance). Lärosätenas egen kvalitetssäkring sker mer och mer genom självvärdering. För lärosätesackreditering krävs det att minst 50 % av de som undervisar är disputerade på grundutbildning, 100 % på masters- och doktorsnivå.

Universitetsbegreppet (och T.E.I.) är skyddat, då allt är statligt reglerat. Det är enligt grundlagen förbjudet för enskilda (privata) personer att starta ett uni-

versitet i Grekland. Därav kan studenter från yrkesutbildningar vid privata lärosäten inte tillgodoräkna sig någonting, då det inte betraktas som akademisk utbildning, utan som postgymnasial. De har enbart rätt att kalla sig "College". Samma bedömning görs av utländska privata lärosäten. American University in Athens exempelvis (och dylika utländska lärosätetableringar) är inte erkänt som HEI i Grekland, och programmen där kan inte heller erkännas som akademiska, då vare sig lärosätet eller programmen har regional ackreditering i USA. AUA har inte rätt att bedriva utbildning på akademisk nivå, och enligt konstitutionell lag måste studierna bedrivas av den som utfärdar examen (så därigenom ingen bedömning). Dock kan ett professionellt erkännande göras, då utbildningen i Grekland behandlas och bedöms som liggande på postgymnasial nivå.

På frågan om universiteten har någon form av autonomi, fick vi svaret att de till viss del har det. De är fria att starta upp ett program på grundutbildningsnivå, samt på påbyggnadsnivå om det är tydligt och håller sig inom ramarna för en klassisk curriculum. Detta svar kan tolkas åt båda hållen, det beror nog på hur man definierar autonomi, och vår tolkning är att friheten är starkt begränsad.

Studierna på de statliga universiteten är avgiftsfria, men fler och fler mastersprogram inför avgift, och trenden går mot ökade avgiftsfinansiering, på grund av bristande statliga resurser (företag kan gå in och finansiera anställdas vidareutbildning på mastersnivå). Exempelvis kan en MBA vara statligt finansierad till 50 %, resten finansieras av studieavgifter. Det är förbjudet att ta emot privat sponsring Grekland.

Studier på deltid eller kvällstid förekommer på vissa utbildningsprogram, och då först på mastersnivå, exempelvis vid Open University. Det är då även för det mesta avgiftsbelagd utbildning. Det existerar överhuvudtaget inga s.k. hobbykurser på universitetsnivå.

Avgifter:

- 130 euro för en ansökan om erkännande av en grundutbildning
- 180 euro för en mastersutbildning
- Speciella avgifter för professionellt erkännande beroende på bransch eller sektor. Denna uppgift håller dock (om än långsamt) på att överföras till branschorganisationer.

Av de som ansöker om bedömning är 90 % greker som studerat utomlands, resterande kommer från utländska medborgare. Kontoret tar emot 8-10 000 ansökningar/år, och det vanligaste utbildningslandet är Storbritannien (60 %),

därefter kommer Frankrike och Tyskland. Mastersutbildningar i de klassiska ämnena (historia, arkitektur, teologi, filosofi) är populära bland studenter från länder framförallt utanför EU.

Kontorets erkännandeverksamhet

Kontoret har i sin verksamhet att förhålla sig till grekisk lagstiftning, vilken är omfattande. I rådande stund är dessutom det mesta uppe till diskussion på politisk nivå, och osäkerheten inför framtiden är stor. Lagstiftningen är strikt och kontoret måste följa den ordagrant. Detta komplicerar erkännandeprocessen, då det grekiska utbildningssystemet och dess regelverk skiljer sig åt från de länder som har implementerat Bolognaformen, vilket Grekland inte har gjort. En implementering av Bolognastrukturen är dessvärre inte något som diskuteras. Lärosäten börjar, om än i mycket långsam takt, använda sig av Diploma supplement (sedan 2007 är det enligt lag möjligt, dock frivilligt). Dokumenten utfärdas nästan alltid på grekiska.

Vid bedömning så utfärdas ett certifikat, antingen likvärdigt eller jämförbart till motsvarande grekisk utbildning. Kontoret bedömer såväl klassiska utbildningar som branschspecifika, Academic and Professional Recognition. Bedömningarna är djupgående, och arvoderad expertis (professorer på universiteten) gör ämnesbedömningarna (inklusive de två vice presidenterna, som tillika är anställda på universiteten). Vi kan ta ingenjörsyrket som exempel, vilket är strikt reglerat. För att personer med utländsk ingenjörsutbildning ska ha en riktig ekvivalens måste personen komplettera utbildningen med tre till sex kurser vid ett grekiskt lärosäte. En treårig utländsk utbildning kan bedömas mot Ptychio men inte helt. Personen ges information om vilka kurser han eller hon måste komplettera med för att få en komplett bedömning. Alla treåriga utländska utbildningar bedöms annars motsvara T.E.I.-utbildning, oavsett inriktning.

Stor vikt läggs vid nominell studietid samt kursuppbyggnad, något som krävs enligt lagen (med andra ord föreligger det en stor skillnad mot vad EAR-manualen förespråkar). Detta kan som exempel få följande konsekvenser vid bedömning:

- en utländsk treårig Bachelor (eller motsvarande) kan inte jämföras mot en fyraårig grekisk Ptychio, utan jämförs mot en tre- till 3½-årig T.E.I.-utbildning,
- en utländsk ettårig Master som bygger på en treårig Bachelor kan inte jämföras mot en Metaptychia utan jämförs istället mot en fyraårig Ptychio. Det krävs med andra ord en fyraårig utbildning för att jämföras med den grekiska grundutbildningen. Längd och studiepoäng är

helt styrande, och inte syfte eller cykel, (exempel klarar sig en fyraårig Bachelor från USA bra i detta sammanhang).

- Om det är en teoretisk treårig Bachelor, kan den inte jämföras mot en T.E.I, då T.E.I-utbildningar är mer yrkesinriktade. Den sökande får då istället uppmaning om att komplettera med upp till max sex kurser vid ett grekiskt lärosäte, för att sedan återkomma för att kunna få ut sin bedömning, vilken först då kan jämföras mot den grekiska Ptychio (enligt en lag från 2005).
- Ett ytterligare problem är de långcykliga utländska yrkesprogrammen (long cycle professional education programs) såsom ingenjör- och arkitektutbildningar, om de ska jämföras mot Master. Den sökande måste då gå en "omväg" och få utbildningen utfärdad i två steg; Bachelor samt Master. Exempelvis blir en treårig Bachelor samt en ettårig Master jämförd mot en T.E.I och en master.
- Om man läst ett till två år i Storbritannien, och sedan vill fortsätta och avsluta sin utbildning i Grekland med en Ptychio, är det inte tillåtet att tillgodoräkna sig någonting från Storbritannien, utan man måste börja från början. Anledningen till detta är att vissa studenter som har svårt att antas direkt i Grekland, på detta vis försöker att skaffa sig en genväg in på den grekiska utbildningen, vilket påverkar de inhemska studenterna negativt.

Det börjar bli mer vanligt förekommande att grekiska lärosäten har samarbete med utländska universitet, och utfärdar Double Degrees. Erkännande hanteras då av departementet och kan många gånger vara väldigt knepigt, då den grekiska lagstiftningen ställer till det.

Cypern

Republiken Cyperns officiella namn är Kypriaki Dimokratia/ Kibris Cumhuriyeti. Huvudstad är Nicosia. Majoriteten av befolkningen på den södra delen av Cypern är grekisk-ortodox och på den norra delen sunnimuslimer. De officiella språken är grekiska och turkiska, men engelska är också vanligt förekommande.

Sedan 1974 är den norra delen ockuperad av Turkiet, vilket får såväl politiska som sociala konsekvenser. Detta får bland annat till följd att administrationen på den norra delen inte är erkänd internationellt, medan den södra delen är det som betraktas som det officiella Cypern, vilket är medlem såväl i EU som FN. Som exempel så har Cyperns parlament egentligen 80 platser, men de 24 turkycypriotiska platserna står tomma. Republiken Cypern erkänner inte norra delens politiska administration, och därmed inte heller de lärosäten som verkar där.

Olika länder har valt att förhålla sig olika till vad som ska erkännas på Cypern och vad som ska omfattas i landbegreppet. USA exempelvis drar en linje mellan den politiska sfären å ena sidan och utbildning samt kultur å den andra.

” Turkycyprioter har svårigheter att resa till andra länder om de använder resedokument utfärdade av Turkish Republic of Northern Cyprus, TRNC, en statsbildning som endast erkänns av Turkiet. Istället använder de flesta resedokument från Turkiet eller Republiken Cypern. Grekycyprioterna har numera möjlighet att besöka Turkiet utan förhandsvisering och kan efter EU-inträdet även använda sig av hamnarna på norra sidan för att ta sig in och ut från Cypern.”

De vi träffade på Cypern var:

Prof. Dr. Senol Bektas, bektas@neu.edu.tr

Prof. PhD. Mohammad Hossein Keshavarz Keshavarz22@gmail.com

Klas Gierow, svensk ambassadör, klas.gierow@foreign.ministry.se

Åsa Protopapa, Political-, Press-, Information-, Culture- and Trade Officer, asa.protopapa@foreign.ministry.se

Svenska ambassaden i Nicosia

Vi hade bokat in ett möte med den svenska ambassaden och bett om att få en generell information om Cypern samt råd om hur vi skulle röra oss ”politiskt” och geografiskt mellan den södra och norra delen. Vår första arbetsdag på ön började sålunda med en informationsträff, en briefing, på Sveriges ambassad i

Nicosia med ambassadör Klas Gierow samt Åsa Protopapa, Political-, Press-, Information-, Culture- and Trade Officer. Vi inledde med att redogöra för vårt syfte med studiebesöket på Cypern. De gav oss sedan information om det politiska klimatet, erkännandestatus för den norra delen av Cypern samt råd om hur vi skulle uttrycka oss på respektive sidor när vi skulle diskutera frågor om relationerna mellan de bägge delarna på ön. Ambassadören beskrev bland annat en dagsaktuell diskussion mellan Cypern och Turkiet, där de för närvarande tvistar om rättigheterna till nyupptäckta naturgasfyndigheter längs med kusten.

Kuriosa i sammanhanget är att det på Nicosias officiella turistkarta är tydligt utritat var gränsen går mellan södra och norra Cypern genom staden, men ingen markering är inritad för de sju gränsövergångar som finns.

Ön bebos, enligt ambassaden, av cirka en miljon invånare varav cirka 750 000 är greker och 250 000 turkar. Efter den turkiska invasionen av norra Cypern hösten 1974 valde Turkiet att förflytta ett stort antal turkiska medborgare till ön för att därmed ”turkifiera” området. Buffertzoner övervakas än idag av FN-soldater och den norra delen patrulleras av turkiska soldater. För att komma in på den norra sidan från den södra måste man visa pass och få en inresestämpel. Den södra sidan kräver inga inresetillstånd eftersom den centrala regeringen betraktar hela ön som ett land och det är tillåtet för turkcyprioter att korsa ”gränser” obehindrat. Dock finns restriktioner om vad som får tas med i form av varor och material.

Norra delen av Cypern är inte erkänd som en stat, förutom av Turkiet. Turkiet erkänner däremot inte den södra delen, trots att den är medlem i och erkänd av EU och FN. Medborgare i norr delen räknas dock som EU-medborgare och den som vill kan få ett medborgarbevis som bekräftar detta. Detta är reglerat genom ett EU-protokoll. Invånarna på den norra delen kallar området Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC), medan de kallar den södra delen för ”den grekiska delen” eller bara ”south”.

Det var ett väldigt givande möte på ambassaden och vi vill här ta tillfället i akt och tacka för besöket och gott svenskt kaffe!

Norra Cypern

Inledning

Vi har haft relativt bristfälliga kunskaper om det cypriotiska utbildningssystemet, till viss del förklarat av att vi enbart har haft ett fåtal ansökningar från den södra delen av ön. Vi har valt att betrakta de få utbildningar från denna del av ön som jämförbara med de från Grekland.

Utbildningar från den norra, turkcyprriotiska, delen av ön har dock varit mer problematiska att bedöma. Norra Cypern är icke erkänt av det internationella samfundet (förutom av Turkiet och ett eller ett par andra länder) och deras universitet borde då inte heller vara erkända (eftersom de inte erkänns av den centrala administrationen i Nicosia). Som grund för vårt erkännande av utbildningar från Norra Cypern har vi angett skäl att de erkänns av det turkiska Higher Education Council, Yüksek Öğretim Kurulu, (YÖK) i Ankara. Vi har valt att betrakta universiteten som turkiska, både de privata (fyra till antalet, varav ett är enbart fyra månader gammalt), och de statliga (två stycken som går under benämningen "Public" eller "Foundation" Universities). Se förteckning över universiteten på Norra Cypern senare i rapporten.

Nord cypriotiska universitetens erkännandestatus

Status för de turkcyprriotiska universiteten på norra delen av Cypern har alltid varit, och är fortfarande förbundet med flera frågetecken. Universiteten på den norra delen är inte erkända internationellt, då de formellt borde vara det av det cypriotiska utbildningsministeriet, vilket ministeriet tydligt deklarerar att de inte gör. Samma linje ska generellt gälla för vårt erkännande ("Högskoleverket bedömer slutförda universitets-/högskoleutbildningar som genomförts vid lärosäten som är erkända av utbildningsmyndigheterna i landet i fråga"). Så är dock inte fallet med de turkcyprriotiska universiteten. Genom ett e-postbrev till samtliga ENIC-NARIC-kontor efterlyste Högskoleverket för ungefär 7-8 år sedan information rörande behandling av utbildningar från Norra Cypern. Enbart ett svar inkom, och det skickades enbart till vårt kontor, för att det inte skulle kunna läsas av alla. Enligt vad vi har erfarit bedöms dock de turkcyprriotiska utbildningarna av flera bedömningsorganisationer, och de betraktas då som turkiska. Det är en väg som även Högskoleverket har valt att gå. Vi skriver i våra utlåtanden att de "tillhör det turkiska utbildningssystemet".

Under besöket ställde vi ett flertal frågor om ackreditering och kvalitetssäkring av universiteten på norra delen av Cypern. Vi känner, trots det, att vi inte

har fått några tydliga svar om på vilket sätt ett universitet blir ackrediterat, inte heller om de verkligen blir kvalitetssäkrade. Universiteten får ”approval” från utbildningsministeriet på norra Cypern (se mer om detta längre fram) och, om det blir beviljat, så söker man erkännande av YÖK. Den lokala myndigheten besöker lärosätena ett par gånger om året. Exempelvis uppger Dr. Bektas, vice rektor vid Near East University, att inget besök från YÖK har ägt rum hittills. Dr. Bektas (vise president och styrelseledamot för Near East University) anger att de blir kvalitetssäkrade av YÖDAK men på vilket sätt detta sker får vi inte klara besked om, varken från YÖDAKs representant, som vi senare träffade, eller från Dr. Bektas.

Lärosätenas relation till turkiska Council of Higher Education - YÖK

Samtliga universitet, fyra privata och två så kallade statliga, är erkända av Council of Higher Education, turkiska YÖK. Fem av universiteten är upptagna i listan för erkända universitet på YÖKs hemsida för erkända lärosäten i Turkiet, under rubriken ”Other Institutions of Higher Education” <http://www.yok.gov.tr/en/content/view/527/222/>. Det sjätte universitetet är enligt uppgifter från YÖDAK-representanten enbart fyra månader gammalt. Relationerna mellan Near East University och YÖK verkar inte vara väldigt goda. Inte heller Dr. Hasan Ali Bicak, ansvarig för YÖDAK, verkar vara entusiastisk över YÖK.

Samtliga universitet på Norra Cypern har staden Mersin i Turkiet som sin gemensamma adressort och deras fax-, telefonnummer och internet är kopplade till Turkiet. Huruvida dessa universitet är kvalitetssäkrade av YÖK gick inte för oss att få bekräftat vid besöket. Frågan borde kanske ställas direkt till YÖK istället. Men, tydligt är, att de har tillstånd av YÖK för att starta och bedriva sin verksamhet. Något tillkrånglat beskrevs det för oss, av Dr. Hasan Ali Bicak, att rent formellt behöver man inget tillstånd från YÖK, men, om det är som så att turkiska studenter vill studera vid ett turkycypriotiskt universitet, då krävs tillståndet. Så i realiteten behövs det alltid, då en stor del av studenterna är turkiska medborgare. Efter genomgången utbildning får dessa studenter sedan ett automatiskt erkännande/jämställande av den turkycypriotiska utbildningen mot en turkisk av YÖK, vilket underlättar för dem när de söker arbete på den turkiska arbetsmarknaden. Även att starta nya program kräver tillstånd från YÖK.

De personer vi träffade på Norra Cypern, Dr. Senol Bektas, vice rektor för Near East University, NEU, och Dr. Hasan Ali Bicak, YÖDAK, är inte till-

fredsställda med YÖK och dess kvalitetssäkring. De anser inte heller att de är beroende av YÖKs kvalitetssäkring och båda framhöll att YÖDAKs kvalitetssäkring är bättre. Att universiteten åläggs att hålla obligatoriska kurser under det första och andra året, som exempelvis "History of Atatürks Revolution" är också ett krav från YÖK. Dessa kurser överväger dock YÖK att ta bort från vissa program, eller lägga utanför kursplanerna, enligt Dr. Bektaş.

Near East University, NEU

Universitetet är grundat 1988 och ligger i Nicosia, på den norra sidan av staden. Universitetet är privat och finansieras, enligt Dr. Bektaş, fullt ut genom studentavgifter. Universitetet har inga anslag och har ingen sponsring i övrigt. Studenterna betalar dels en studieavgift för själva utbildningen, dels en avgift för boendet. För boendet kan man välja två nivåer; normalstandard och lyxstandard. Hela området ägs av en familj, Dr. Suat I Günsel, fadern, är en framgångsrik affärsman som, förutom det ovannämnda, även äger en bank. Ägaren är styrelseordförande och hans son vice ordförande på universitetet.

Det befinner sig ungefär femtusen människor på universitetsområdet under en vanlig arbetsdag, och NEU är som ett eget litet samhälle med universitetet, studentbostäder, affärer, frisörer, kaféer, lunchrestauranger, och till och med ett sjukhus. Bussar, gratis för studenterna, går i skytteltrafik mellan universitetet och centrum. De har nyligen startat upp en egen förskola och grundskola.

NEU består av 16 fakulteter, sex "Vocational Schools", en "School of Physical Education and sports" och en "School of Tourism and Hotel Management". De erbjuder sammanlagt 82 olika utbildningsprogram. Undervisningsspråket är engelska i vissa program, som till exempel ingenjörsutbildningarna men turkiska i mer nationellt bundna program, såsom juridik, lärarutbildning och samhällsvetenskap. Läkarutbildning finns sedan fem år tillbaka (i samband med att sjukhuset påbörjade sin verksamhet) och man läser de första tre åren på NEU, för att läsa år fyra-sex i Ankara, Turkiet. All undervisning sker på dagtid, de har inga kvällskurser eller utbildningar på distans. Universitetet har cirka 800 "faculty members" på hel- eller deltid och lärare måste ha lägst doktorsgrad för att få anställning. Ett eget stort bibliotek är tillgängligt för alla (och enligt oberoende uppgifter kan man sammanlagt få fler än en miljard elektroniska träffar vid sökning i databasen). NEU utexaminerar årligen mellan 15 000 och 18 000 studenter, inom alla inriktningar, och 70 procent flyttar sedan utomlands, i första hand till USA och Kanada. Inom ramen för Erasmusprojektet reser studenter till olika universitet i Europa men hittills har de inte tagit emot en enda utbytesstudent från Europa (detta, enligt vår tolkning, beror på att universitetet inte är internationellt erkänt). Near East University är medlem i European University Association (EUA), International Association of Universities (IAU), In-

ternational Society for Engineering Education (IGIP), Joint Commission International (JCI) och Federation of the Universities of the Islamic World (FUIW)

Foto AAr

Möte med NEU

Anledningen till att vi valde att besöka just Near East University var bland annat att NEU är ett av de största universiteten på den norra delen, att Högskoleverket får flest ansökningar från just detta lärosäte samt att vi hade vissa speciella frågor kring deras tillgodoräknanden av postgymnasiala studier. En annan anledning var att vi ville få klarhet i på vilket universitetet är kopplat till Turkiet.

Innan studiebesöket skickade vi en förfrågan till dem och undrade om de var villiga att ta emot oss för ett möte med universitetsledningen. Ganska omgående fick vi svar från två instanser; vice rektor för universitetet Prof. Dr. Senol Bektas samt den ansvarige för "International Admission Office". Inför resan hade vi även skickat en lång lista med frågor (bilaga 2) till vice rektorn.

Mötet ägde rum i Dr. Bektas arbetsrum som ligger i en byggnad kallad "Rektörlük", President Office, på universitetsområdet. Det ligger på andra våningen i en byggnad som är belägen på en liten kulle mitt i detta konglomerat med studentbostäder, kaféer, kiosker, lunchrestauranger mm. Även Admission Office finns här, på nedre plan. En säkerhetsvakt lotsade oss genom trängseln av studenter och framtida studenter till rektorskontoret. Väl där välkomnades vi med en kopp turkiskt kaffe av Dr. Bektas som förutom att vara vice rektor även är styrelseledamot i universitetsstyrelsen. Dr Bektas är utbildad i Turkiet och har sina Bachelor-, Master- och PhD-examina i elektroteknik från Middle East Technical University, METU, Ankara, Turkiet.

Vi inledde mötet med att tacka Dr. Bektas för att ha tagit emot oss och sedan förklarade syftet med vårt studiebesök. Dr. Bektas hade redan skrivit ut det frågeformulär som vi hade skickat till honom i förväg, och han började genast gå igenom sina anteckningar. Han inledde med att betona att NEU:s kvalitets-säkring genomförs av de egna myndigheterna på norra Cypern och inte av det turkiska Higher Education Council, YÖK. Det är en egen myndighet som heter Higher Education, Planning, Evaluation, Accreditation and Coordination Council, YÖDAK, som tillhör ministeriet för utbildning på norra Cypern, och det är de som genomför "Quality assurance and accreditation" av vårt universitet, sa Dr. Bektas, men förklarade samtidigt att NEU är helt oberoende "completely independent" eftersom universitetet är helt och hållet privat. På frågan om hur NEU är kopplat till YÖK (eftersom universitetet namn återfinns som ett turkiskt universitet på YÖK:s hemsida), svarade Dr. Bektas att de inte alls är kopplade på något sätt till YÖK och att "we dont like to be seen under Turkey" utan de vill bli erkända, såsom exempelvis palestinierna. Dr. Bektas säger att

universitetet är ”recognized by YÖK” enbart för att de är tvungna till det. Turkiet har en Vice President (inom utbildningsministeriet) som är speciellt ansvarig för norra Cypern, och besök genomförs en gång i halvåret. Detta är dock inte kopplat till QA enligt Dr. Bektas.

Antagning

Vi frågar hur många studenter NEU årligen tar från Turkiet och vi får svar om att det är ungefär 55 procent av alla nyrekryterade studenter. Rekrytering sker i första hand genom den turkiska antagningsmyndigheten ÖSYM (på turkiska: Ölçme, Secme, ve Yerlestirme Merkezi). ÖSYM ansvarar även för de obligatoriska inträdesproven/urvalsproven och placering av studenter vid olika universitet. Övrig rekrytering sker genom den turkcypriotiska myndigheten för antagning och universitetets egna kontor/agenter i utlandet (många gånger bemannade av före detta studenter). Vissa studenter ansöker direkt på universitetets hemsida och i direkt kontakt med universitetet (5 procent).

NEU har 10-12 privata kontor/agenter i utlandet, främst i Asien, Afrika och Mellanöstern, som agerar på provision (500 euro per rekryterad student, detta för att motverka mutor, vilket var vanligt förekommande då NEU använde sig av nationell, statlig antagning), och cirka tolv procent av studenterna antas på så vis, resten, 55 procent genom Turkiet och 30 procent från norra Cypern. De har inga studenter från södra delen av Cypern (då ju nordcypriotiska universiteten betraktas som illegala av de centrala myndigheterna på Cypern).

Tillgodoräknande och stipendier

NEU har ett stipendieprogram, som vänder sig till bland annat de palestinska områdena, palestinska flyktinglägren i Libanon och Iran. I Palestina riktar man speciellt in sig på flyktinglägren, och samarbete sker med FN. I Libanon samarbetar man med en organisation kallad Unit Lebanon Youth Project. ”De som rekryteras är mycket studiebegåvade och motiverade”, enligt Dr. Bektas. En av fem studenter som blir antagna genom stipendieprogram, blir dessutom erbjudna extrajobb på campus.

Universitetsprogrammen är uppbyggda enligt amerikansk modell med ”amerikanska credits” (men trots det så får, enligt Dr. Bektas, studenterna som har gymnasieutbildning från andra länder inga ”transfer credits”, vilket är fallet för flera amerikanska universitet). Det är enbart de som redan har en tvåårig Önlisans (postgymnasiala studier) eller motsvarande som får tillgodoräkna sig studier från sin tidigare utbildning. De som har en gymnasieutbildning från ett annat land måste visa ytterligare färdigheter för att kunna bli antagna, och i en del arabiska länder måste studenterna genomgå en omfattande examen i sex

ämnen. Universitetet kräver att studenter från till exempel Jordanien måste ha gott igenom "Tevgihi", ett jordanskt inträdesprov, och fått godkänt resultat för att antas. Studenter från vissa länder i Afrika ska kunna visa upp prov på goda kunskaper i engelska.

Vi hade dock med oss två exempel på tillgodoräknanden av studier, där studenterna hade läst vid en teknisk postgymnasial yrkesskola som inte tillhör högskolesektorn men där universitetet tillgodoräknade hela studieperioden på två år i ett ingenjörsprogram. Dr. Bektas kände till båda fallen men visste inte att skolorna inte tillhör högskolesektorn i Libanon. Han tackade för informationen och lovade att undersöka saken. Han berättar sedan vidare för oss att det inte är han som fattar beslut om tillgodoräknande, men att det i detta fallet var två av flera studenter från palestinska flyktingläger som erbjöds utbildning via stipendieprogram som NEU finansierat.

NEU:s examina och avgifter

- 2-åriga postgymnasiala yrkesutbildningar Önlisans. Studenter som har Önlisans (2-årig yrkesutbildning) kan fortsätta tredje året på Lisans i samma inriktning utan några problem.
- 4-åriga Lisans. I vissa Bachelorprogram (Lisans) ingår "Project Papers" men inte examensarbete. Lisans har alltid ett huvudområde/inriktning och ett syfte. Den är inte forskningsförberedande.
- 1-åriga "Graduate Diplomas, utan examensarbete om 7 kurser och cirka 21 Credits,
- 2-åriga Yüksek Lisans. Det ingår alltid ett examensarbete om minst 21 Credits (och examensarbetet i Master of Engineering skrivs alltid på engelska).
- PhD-utbildningar

All undervisning är avgiftsbelagd, och man betalar per år. Här är några exempel:

- Läkare 12 600 euro
- Tandläkare 9 400 euro
- Apotekare-/farmaceut 8 600 euro
- Jurist 5 600 euro
- Ingenjör 2 800 euro.
- Avgifterna för mastersstudier ligger i genomsnitt på 350 euro per kurs. Läs hela listan över studieavgifter här:
<http://www.neu.edu.tr/en/node/5227>

YÖDAK (Higher Education Planning, Evaluation, Accreditation and Coordination Council)

Vi träffade och intervjuade Prof. Dr. Hasan Ali Bicak, som är den person som ansvarar för universitetsetablering och kvalitetssäkring (QA) på norra Cypern. Länk till kontorets hemsida:

<http://www.kktcenf.org/en/index.asp?sayfa=cms&dmid=0&cmsid=160&ssid=75532364>

På norra Cypern finns det i dagsläget sex lärosäten, varav två är statliga och fyra är privata (så kallade Foundations). Om man vill etablera ett privat lärosäte på norra Cypern, gäller följande kriterier:

- Tillstånd begärs av utbildningsministeriet i Turkiet (YÖK). I teorin behövs inte detta, men så fort en turkisk medborgare önskar läsa vid det aktuella lärosätet, krävs det ett godkännande från Turkiet, så i praktiken skickas alltid en ansökan till YOK.
- Därefter går ansökan vidare till Ministry of Higher Education (MHE) på norra Cypern. Om de ger sitt godkännande, går ansökan vidare till YÖDAK och Dr. Hasan Ali Bicak.

Följande kriterier ska vara uppfyllda för en ackreditering:

- Lärosätet måste ha minst tre fakulteter med minst två utbildningsprogram/fakultet. Det kan även tillkomma ”preparatory courses”.
- Avtal med två till tre fakultetsmedlemmar från ett turkiskt universitet måste finnas, som en kvalitetsgaranti om undervisningen inte skulle hålla den kvalitet som utlovas alternativt sjukdom eller dylikt.
- Avtal med ett cypriotiskt universitet ska finnas, som garanterar övertagande av studenterna vid en ev. konkurs.
- Generellt avtal om faciliteter beroende på lärosäte och utbildningsprogram.

Vad gäller lärarnas utbildningsnivå, så måste det finnas minst tre disputerade lärare vid grundutbildningsprogrammen, vid mastersutbildningarna ska samtliga som undervisar vara disputerade.

Programutvärdering ska, enligt uppgift, ske inom två år. Den löpande kvalitetsgranskningen sker genom att utländska kvalitetsgranskningsorganisationer bjuds in mot arvodering, och det är de som genomför själva granskningen.

Högskoleverket har, genom Per Westman, hållit ett seminarium kring kvalitetsutvärdering av distansutbildning och de har sedan använt sig av verkets rapport 2008:11R ”E-learning quality” som stöd för att ta fram kriterier för QA. Det blev inte klarlagt om man har hunnit börja med kvalitetsgranskning av distansutbildningarna ännu. Dr. Hasan tog i detta sammanhang upp Mediterranean university som ett exempel på lärosäte, där lärosätesackreditering är gjord

av YÖDAK, men de två mastersutbildningarna som bedrivs på distans, enbart är ackrediterade av YÖK (Turkiet).

Dr. Hasan gav oss information om att norra Cypern deltar i ett antal olika nätverk och samarbetsorganisationer (ofta med åhörarstatus som vi förstår det), dock beklagade han att de inte har fått möjlighet att delta i ENIC-NARIC. De deltar/är medlemmar i bland annat;

- European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) affiliated status,
- Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education (CEENQA) åhörarstatus?
- The International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE) – fullt medlemskap
- Association of Quality Assurance Agencies of the Islamic World – fullt medlemskap
- European Employment Services (EURES)

Södra Cypern

KYSATS (Cyprus Council for the Recognition of Higher Education Qualifications)

Kontoret

Vi träffade Ms Eleftheria Vouti, och en kollega till henne.

Eleftheria är utbildad lärare, och har arbetat med det i tio år, men arbetar nu sedan ett år tillbaka på kontoret, i form av den ”utbytestjänstgöring” som både Grekland och Cypern använder sig av inom statlig tjänstgöring. Om hon får förlängt så stannar hon gärna längre. Kollegan går sin forskarutbildning parallellt med arbetet, något hon känner sig tvingad att göra, då studieavgifterna är mycket höga. Systemet för anställning inom den statliga sektorn går till enligt liknade modell som det Grekland har, det vill säga att du genomför en statlig examination, och förs sedan upp på den statliga listning, och utifrån ditt resultat, erbjuds du en anställning. Dock vad gäller anställning som lärare inom den statliga sektorn, behövs ingen särskild examination, utan du kan ansöka direkt efter avklarad grundutbildning. Det ges extra poäng om även en mastersutbildning finns, samt om du är man (som hamnar i en kvot för de med allmän värnplikt). Som exempel på lönenivå nämndes att en lärare tjänar c:a 1 750 euro/månad, och löneförhöjning sker varje år (dock inte detta år, där man under hösten befarar lönesänkningar p.g.a. den rådande lågkonjunkturen).

Arbetsfördelningen på kontoret var, enligt vår uppfattning, mycket strikt, och de frågor vi hade om bl.a. reglerade yrken, kvalitetsgranskning och utbildningsreformer, var inget som de vi träffade kunde, eller hade möjlighet att svara på. De hänvisade istället till olika kommittéer och styrelser, se länkar nedan. Kontoret arbetar fram ett koncept för ett utlåtande, som därefter går till en kommitté för beslut. Beslutet förmedlas till kontoret, som därefter utfärdar utlåtandet.

Kontoret har cirka 1 800 ansökningar varav 800 telefon-/mailförfrågningar/år. Bedömningen är avgiftsbelagd och kostar 85 euro då handlingarna är kompletta, 170 euro om handlingarna behöver kompletteras/verifieras. De gör två sorters bedömningar; en till nivå eller motsvarighet ”correspondence”, och en ”course by course”. Jämförelsen sker mot program vid statliga universitet. Förslag/underlag för bedömning (utlåtande) görs av kontoret. Förslaget skickas därefter till Council of Higher Education för granskning och skickas sedan åter till kontoret för signering. Det är alltid avdelningschefen som signerar utlåtandena.

Det är framförallt grekcyprioter som har läst utomlands och studenter som studerat på privata skolor på Cypern innan 2011 (innan dess var de inte erkända, vilket de alla fem är sedan 2011), som ansöker om bedömning, och det vanligaste valda landet för studier är Storbritannien (liknande situation som för Grekland). De som valt att studera vid ett privat lärosäte på Cypern, har hittills varit tvungna att ansöka om erkännande, eftersom lärosätena enbart har haft en programackreditering, men från och med 2011 är de privata lärosätena erkända enligt samma förutsättningar som de statliga. Därutöver är det de utländska studenter som valt att studera på Cypern, de kommer framförallt från Grekland (som har automatisk behörighet till grekcypriotisk högre utbildning) samt Ryssland och Ukraina.

Den högre utbildningen

Det finns tre statliga universitet och fem privata. Det är tillåtet att starta privata universitet sedan 2007. Att starta ett privat universitet sker genom två steg och det är ECPU som fattar beslut om det. Steg ett är att få tillstånd att grunda universitet och steg två är att bli kvalitetssäkrade. De privata lärosätena är finansierade genom studieavgifter, staten och EU-bidrag. Utbildning på grundnivå på de statliga lärosätena är avgiftsbefriad, dock har det blivit vanligare med studieavgifter på masters- och doktorsnivå. En grundutbildning motsvarar 240 ECTS och en påbyggnadsutbildning 90-120 ECTS (18 månader). En mastersutbildning kostar omkring 330 euro/1 ECTS och på doktorsnivå ligger avgifterna på cirka 8 000 - 8 700 euro. Examensarbete är inte obligatoriskt på grundutbildningsnivå, man kan istället för examensarbete välja att läsa två ytterligare kurser. Inom de flesta påbyggnadsutbildningarna är det däremot vanligare. De privata lärosätena har mastersutbildningar med såväl som utan examensarbete.

Det är en tydlig uppdelning mellan de som har råd att betala för sin utbildning, och därmed studerar utomlands eller vid ett privat lärosäte på Cypern, och de som inte har de ekonomiska möjligheterna och läser vid ett statligt universitet på Cypern. För att få en statlig anställning, är det dock i första hand vid ett statligt universitet man ska ha sin utbildning ifrån.

Det bedrivs även ett-, två- och treårig "short cycle education" vid colleges, som dock inte betraktas som akademiska studier, däremot kan de tillgodoräknas som "transfer credits". Utbildningsprogrammen vid college ackrediteras inte heller (vilket ju även gäller för Sverige). Efter ett års studier erhålls ett certifikat, efter två års studier ett diplom och efter tre års studier ett "högre" diplom (higher diploma). Vill man läsa vidare för att få ut en motsvarande kandidatexamen, så tar det ytterligare ett år, om du läser utbildningen vid samma lärosäte och

inom samma ämnesområde, annars får man läsa två år innan examen utfärdas. Dessa kompletterande studier är avgiftsbelagda med c:a 1 000 euro/kurs.

Antagning till de statliga lärosätena sker genom speciella examinationsprov, det behövs dock inte för antagning vid de privata lärosätena. En del av de privata lärosätena har börjat använda sig av Diploma supplement, dock blev det inte klargjort för oss om detta även gäller för de statliga lärosätena.

Public Universities

- University of Cyprus www.ucy.ac.cy
- Technological University of Cyprus www.cut.ac.cy
- Open University of Cyprus www.ouc.ac.cy

Public Institutions of Tertiary Education

- <http://www.highereducation.ac.cy/en/public-institution-tertiary-education.html>

Private Universities

- University of Nicosia www.unic.ac.cy
- European University www.euc.ac.cy
- Frederick University www.frederick.ac.cy
- Neapolis University www.nup.ac.cy
- University of Central Lancashire Cyprus www.uclancyprus.ac.cy

Evaluation Committee of Private Universities:

<http://www.ecpu.ac.cy/en/index.html>

Approved Programs of Private Universities:

http://www.ecpu.ac.cy/en/approved_programmes.html

Private Institutions of Tertiary Education

<http://www.highereducation.ac.cy/en/private-institutions-tertiary-education.html>

Council of Educational Evaluation-Accreditation:

<http://www.highereducation.ac.cy/en/council-educational-evaluation-accreditation.html>

Evaluated Accredited Programs by College

http://www.moec.gov.cy/sekap/pdf/evaluation_college.pdf

The illegally operating “universities” in the occupied areas of the Republic of Cyprus. Position of the Government of the Republic of Cyprus

<http://www.mfa.gov.cy/mfa/mfa2006.nsf/All/632D3EF2D186156CC22571BC0033E0A0?OpenDocument>

Reglerade yrken

De vi träffade var inte så insatta i denna fråga, men skickade en länk för ytterligare information:

http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dl/dl.nsf/dmlprofessions_en/dmlprofessions_en?OpenDocument

Enligt EU:s Regulated Professions Database är 90 yrkeskategorier upptagna, varav 46 är läkare/tandläkare inklusive specialistkompetens. För jurister gäller ett års genomförd praktik (12-14 moduler), innan de kan ansöka om licens att verka inom yrket.

Läroutbildning

Läroutbildningen verkar även den påminna om hur systemet är uppbyggt i Grekland. All läroutbildning sker på grundutbildningsnivå och motsvarar 240 ECTS. Programmen är uppdelade på förskolelärare för 3-5 år, grundskolelärare åk 1-6 och samt ämneslärare åk 6-12. Det är inte ovanligt att man vid privata grundskolor läser ett sjunde år på secondary level, då det bättre rustar eleven för högre studier. Grundskoleutbildningen vid privata skolor är avgiftsbelagd.

Engelska språket är obligatoriskt redan från årskurs 1, mer oklart med, eller om, ett andra främmande språk är obligatoriskt och i sådana fall från vilken årskurs. Sedan fem år tillbaka har ett antal reformer genomförts i grundskolan. De vi träffade kunde dessvärre inte redogöra för dessa.

Länkar till Cypern (södra delen)

Ministry of Education and Culture: <http://www.moec.gov.cy/en/index.html>

Higher Education Department of Ministry of Education and Culture:

<http://www.highereducation.ac.cy/en/index.html>

Educational Service Commission: www.eey.gov.cy

Regulated Professions

http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dl/dl.nsf/dmlprofessions_en/dmlprofessions_en?OpenDocument

Cyprus Higher Education <http://www.highereducation.ac.cy/en/index.html>
(with links to all higher education institutions, public and private).

Approved Programs of Private Universities:

http://www.ecpu.ac.cy/en/approved_programmes.html

Evaluated-Accredited Programs by Private College

http://www.moec.gov.cy/sekap/pdf/evaluation_college.pdf

Länkar till Cypern (norra delen)

Near East University www.neu.edu.tr/en

Eastern Mediterranean University www.emu.edu.tr/defaulteng.asp

Girne American University www.gau.edu.tr/en

The European University of Lefke www.lefke.edu.tr

Cyprus International University www.ciu.edu.tr/english/

Bilaga ur Norra Cyperns Diploma supplement

BRIEF INFORMATION ABOUT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND YODAK IN NORTH CYPRUS

YODAK

In order to coordinate the activities of the newly established universities, in 1993 a Coordination, Evaluation and Planning Organization was established within the Ministry of Education whose Director and the Board Members were appointed by the Council of Ministers with a proposal of the Minister of Education. Its main mission was to oversee and coordinate the activities of universities and license permission to their new programs to start teaching.

In 2005 YODAK was established by its own law (No. 65/2005) and replaced this Organization as an independent institution with increased responsibilities of accreditation and quality assurance. The President of YODAK is appointed by the President of the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) for a 4 years renewable period, 2 Board Members by the Universities Academic Coordination Council and the other 2 Board Members by the National Parliament, all of which could only be dismissed with the same procedures as the High Court Judges. All members are required to be full professors.

YODAK is a full member of the International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE), an Affiliate of the European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), Founding Member (Signatory of the Constitution) of the Association of Quality Assurance Agencies in Islamic World (AQAAIW) and also full member of Central and Eastern European Network for Quality Assurance (CEENQA).

YODAK has been actively participating in most of the events of the INQAAHE, ENQA, European Quality Assurance Form (EQAF). Furthermore, YODAK is invited to most of the important meetings of YOK of Turkey on matters concerning the Bologna Process and have good relations with the leading Universities in Turkey. YODAK works very closely with the Universities in North Cyprus, establishes committees that work on Bologna requirements such as diploma supplement, European credit transfer system, national qualifications

and quality assurance issues and disseminates the information produced. Occasionally, YODAK receives consultancy services as well.

In North Cyprus, a new higher education institution or a program proposed by an existing higher education has to get the prior permission of the Ministry of Education (initial permission for establishment) and then apply to YODAK to get the license to teach (some quality assurance agencies call this as “initial accreditation” or “ex-ante accreditation”). YODAK in granting this license, examines the documents of the higher education institution thoroughly against the set of criteria explicitly written in its by-laws which are mainly input based academic criteria. Furthermore, YODAK questions the owner (head of department or the dean) of the program/institution. Any program granted permission to teach is expected to be reviewed at a site visit by a group of peers appointed by YODAK within 2 years. YODAK apart from this licensing programs and institutions is also assigned the mission of quality assurance of the higher education institutions in North Cyprus by Law (Law no: 65/2005).

Universities

In addition to the Turkish Teachers Training College, another higher education institution was established in 1979 in North Cyprus as the Higher Technological Institute to graduate engineering technicians after a three years of education in English. The Institute became a university named as the Eastern Mediterranean University (EMU) in 1986 and this was followed by the establishment of 4 other universities which are Girne American University, European University of Lefke, Near East University and Cyprus International University. In addition to these 5 local universities, Middle East Technical University of Ankara and the Istanbul Technical University from Istanbul have branches in North Cyprus.

During the 2011-2012 academic year, more than 47,000 students are registered in the universities from more than 70 different countries. About 62% of the students came from Turkey, 18% from third countries and 20% are local Turkish Cypriot students.

Universities in North Cyprus give at most importance to improving quality of teaching and research. Both institutional and program accreditations are seen as a means to this goal and they have accreditations from Accreditation Board of Engineering and Technology (ABET), Accreditation Council of Engineering, Natural Sciences and Computer Informatics (ASIIN), Accreditation Council of Architecture Programs (in Turkey) (MIAK), International Assembly for Collegiate School of Business Education (IACBE), European Council of Business Education (ECBE), Tourism Education Quality Certificate of the World Tour-

ism Organization (TEDQUAL). Currently, some Universities are seeking accreditations from Evaluation & Accreditation of Quality in Language Services (EAQUALS) and Association to Advance Collegiate School of Business (AACSB).

